

Pjer Mišel

Univerzitet u An`eu

Sartr i Mirbo : Od mučnine do angažmana

Rezime

Iako ih razdvaja pedeset godina, Oktav Mirbo i Zan Pol Sartr predstavljali su simbol angažovanog intelektualca zainteresovanog za probleme gradjanina, pa čak i inkarnaciju simboličkog intelektualca koga je medjunarodna slava učinila nedodirljivim.

Individualisti, i pre svega slobodnog duha, obojica su predstavljali veliki, ne samo etički, nego i književni i politički autoritet. Pa ipak, pesimizam o kome svedoče mnoga njihova dela i egzistencijalna mučnina koju ona izazivaju nisu ih predodredila da se stave na stranu potčinjenih i onih bez glasa. Da bismo pokušali da shvatimo kako su uspeli da prevaziđu izuzetno mračnu viziju našeg postojanja i našeg društva i kako su se kasno upustili u borbu za Istinu i Pravdu, oslonićemo se uglavnom na dva simbolična romana, delima na kojima su oni dugo radili i koja se javljaju u obliku dnevnika : *Dnevnik jedne sobarice* i *Mučnina*.

Polaze }i od problema kontingencije, koji je postavio Sartr, a koji je sveprisutan kod Mirboa, proučavaćemo način na koji oni opisuju mučninu koja se javlja pred svetom, stvarima i buržoaskim društvom, a kojom su obuzeti Selestina i Rokanten koji vode dnevnik- mučnina, ukorenjena u društvenom, kada je reč o Selestini, a metafizičke prirode kod Rokantena - zapitaćemo se zašto su se oba romanopisca odlučila za formu dnevnika. Zatim ćemo videti kako je pisanje o mučnini u stvari prvi korak ka akciji, ka društvenom angažmanu. Ali, iako su vrednosti koje čine osnovu njihovog političkog angažmana bliske, Mirbo ostaje suštinski individualista, otporan na bilo kakvu vrstu jednoulja i priča koje ništa ne kažu i, zainteresovan jedino za istinu, za razliku od Sartra i njegove dugogodišnje bliskosti sa komunističkom partijom koja ga je navela na pogrešne sudove, otudjila na kratko od kritičkog duha i navela na kompromise sa staljinističkim totalitarističkim režimom koji su ukaljali njegovu reputaciju.